

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN MET
MEER DAN EEN MILJOEN BRUSSELAARS

Maandblad - November 2010 - nr. 57

België - Belgique

P.P. - P.B.

B - 010

P202224

🎉 **Bravo!** > p4 en 5

Laten we minder
weggooien!

LEEFMILIEU
BRUSSEL

- BIM -

12 voorbeeldgebouwen openen hun deuren

Van 6 tot 14 november neemt Leefmilieu Brussel deel aan de 'Open Klimaathuizendagen'. In dit kader zetten twaalf Brusselse voorbeeldgebouwen hun deuren open voor het publiek. De ideale gelegenheid om te ontdekken hoe renoveren helpt om op een milieuvriendelijke manier te snoeien in uw energieverbruik.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Ecologisch bouwen > Voorbeeldgebouwen. en www.ecobouwers.be

Brussel organiseert groots Europees milieucongres

© (Photo Xavier Claes)

Op 25 en 26 november wordt er in Brussel een groots Europees milieucongres georganiseerd. De conferentie 'Op weg naar een waarachtig zevende Milieuactieprogramma' is een initiatief van Leefmilieu Brussel en kadert in het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie. Het is de bedoeling om het zesde Europese Actieprogramma voor het Leefmilieu te evalueren en tegelijkertijd ook het zevende voor te bereiden. De centrale vraag is: hoe kunnen we een efficiënt Europees beleid voor leefmilieu uitstippelen, opvolgen en in de praktijk brengen.

Meer info: www.eapdebate.org/nl

Mijn stad onze planeet

Maandelijks publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel - Gulledele 100 - 1200 Brussel Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieubrussel.be - www.leefmilieubrussel.be
 V.U.: J.-P. Hannequart en E. Schamp. HERLEZINGCOMITÉ: Xavier Van Roy, Mathieu Molitor, Louis Grippa, Rik De Laet. REDACTIE: Marc Magain, Catherine Eeckhout - Vertaling: Maarten Geerts. FOTO: Xavier Claes (p. 2), Catherine Eeckhout (p. 4, 5) PRODUCTIE: www.4sales.be © IBGE-BIM - Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.

**EEN PIEK,
DIE PAK IK AAN**

Een piek?, Die pak ik aan!

Tijdens de winter kunnen, bij specifieke weersomstandigheden, de uitlaatgassen van wagens, industrie en verwarming tot een pollutiepiek leiden. Dat kan belangrijke gevolgen hebben voor de gezondheid van mens en milieu. Om de negatieve effecten te beperken, werkte het Brussels Hoofdstedelijk Gewest drie maatregelen uit, afhankelijk van het bereikte vervuilingniveau.

Gele vlag: interventiedrempel

1

(Kans: twee tot drie keer per jaar)

De maximumsnelheid op de Brusselse Ring wordt beperkt tot 90 km/u. De politie voert haar controles elders in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op, om na te gaan of de snelheidsbeperking van 50 km/u wordt nageleefd.

Oranje vlag: interventiedrempel

2

(Kans: eens om de twee tot drie jaar)

Bovenop de voorgaande maatregelen: altemerend rijden voor wie in Brussel de weg op wilt, alle MIVB-vervoer wordt gratis, de temperatuur in tertiaire gebouwen mag niet hoger zijn dan 20°C.

Rode vlag: interventiedrempel

3

(Kans: zeldzaam)

Verbod op automobielverkeer. Dit geldt niet voor noodgevallen en het openbaar vervoer (gratis). De temperatuur in tertiaire gebouwen mag niet hoger zijn dan 20°C.

Een gratis sms-dienst houdt u op de hoogte van een eventuele pollutiepiek. Stuur **PIC naar 3004** (0,15 €/sms) met de gsm waarop u de informatie wilt ontvangen.

Meer info: www.pollutiepiek.be of 02 775 75 75.

telex.

Neem deel aan de "BatucaMob" van 20/11.
Meer info: zie p. 8.

Europese Week van de Afvalvermindering

Eind november doet EUROPA DE AFVALBERG KRIMPEN

De Europese Week van de Afvalvermindering breidt zich uit als een olievlek. Van 20 tot 28 november zullen er overal in Europa projecten opduiken om de hoeveelheid afval te verminderen. Meer dan 50 Brusselse projecten doen mee. Ze geven ons tal van ideeën om samen de strijd tegen het afval aan te gaan.

Elke Brusselaar produceert jaarlijks gemiddeld 400 kg huishoudelijk afval. Uit ervaring blijkt dat we die hoeveelheid aanzienlijk kunnen verminderen, en daar

kan iedereen bij helpen. Want met vele kleine ingrepen kunnen we heel wat afval besparen.

Daarom wordt over heel Europa de Week van de Afvalvermindering georganiseerd. Doel is zo veel mogelijk mensen te mobiliseren. Een week lang worden lokale initiatieven in de verf gezet, opengesteld voor het publiek, toegelicht en gemotiveerd. Zo krijgt iedereen de kans om te leren van de ervaringen van anderen en worden we aangespoord om zelf minder afval te produceren.

Het initiatief is de laatste jaren enorm gegroeid: in 2009 namen twintig landen of regio's deel aan de actie, in 2010 zijn dit er al dertig. Ook Leefmilieu Brussel deed dit jaar weer een grootschalige oproep om projecten in te dienen. Met succes! Meer dan 50

Brusselse initiatieven stellen zich tussen 20 en 28 november 2010 voor aan het publiek. Enkele voorbeelden:

- De vzw Ressources zal de "Waste Watchers" voorstellen, een project dat mensen wil aanzetten om hun spullen te herstellen of te hergebruiken (in dit geval : speelgoed).
- Het gemeentebestuur van Jette zal het gebruik van onze antireclamestickers op de brievenbussen promoten.
- De Parvis-school zal een wedstrijd tussen alle klassen organiseren om het verpak-

Praktisch

U vindt het activiteitenprogramma van de Week van de Afvalvermindering op www.leefmilieu-brussel.be of via 02 775 75 75.

Meer weten

Leefmilieu Brussel heeft een gratis brochure die perfect past in de Week van de Afvalvermindering: 'Minder afval produceren: 100 tips om duurzaam te consumeren'.

Wilt u nog meer tips om afval te besparen? Surf dan naar www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Afval > Wat kunnen we zelf doen? of bel naar het nummer 02 775 75 75.

kingsafval van snacks zo veel mogelijk te beperken.

- De traiteur 'Trop Bon' geeft klanten een korting als ze zelf een schotel meebrengen.

WE ZOEKEN CRACKS IN DE STRIJD TEGEN VERSPILLING

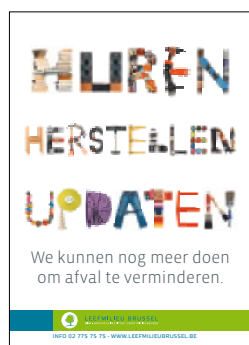
GreenCook is een Europees project dat elke vorm van verspilling in de voedselketen wilt vermijden, van producent tot consument. En met reden, want vandaag belandt een vierde van de wereldwijde voedselproductie in de vuilnisbak of gaat het verloren, door een slechte bewaring. Door ons voedsel beter te beheren, kunnen we heel wat kosten voor nieuwe aankopen en het verwerken van het afval uitsparen. Bovendien helpt u het klimaat. Bijvoorbeeld: elke kilogram vlees die u niet consumeert, bespaart evenveel CO₂ als wat een wagen over 60 km uitstoot. In het kader van het GreenCook-project zoekt

Leefmilieu Brussel nog naar getuigenissen en ambassadeurs. Voert u al actie om minder voedsel te verspillen? Kent u enkele slimme tips en trucs? Heeft u enkele interessante recepten voor restjes? Wilt u ze delen met anderen? Stuur ze voor 10 januari 2011 naar ecocons@ibgebim.be of bel ze door op het nummer 02 775 75 75. Wordt uw idee weerhouden, dan wint u een geschenkenpakket dat u helpt verspilling te voorkomen: diepvrieszakken, plastic dozen voor de koelkast die u hermetisch kunt sluiten, knijpers om zakken dicht te houden, kookboeken, enzovoort.

Huren, herstellen, restylen, hergebruiken, delen, weggeven: meer van dat en we **BRAVO!!!** U hebt zonet **AFVAL BESPAARD!**

Leefmilieu Brussel lanceert een nieuwe campagne om ons aan te zetten minder afval te produceren. Het is eenvoudig: huur of leen iets in plaats van het te kopen; herstel apparaten in plaats van ze weg te gooien; restyle spullen die wat verouderd of tweedehands zijn ... De mogelijkheden zijn oneindig. In dit artikel vindt u een aantal getuigenissen van mensen die met plezier het milieu een handje toesteken.

ZOË (VORST):

“Spulletjes hergebruiken en dingen zien die anderen niet zien.”

“Ik maak lampen op basis van oude spullen die ik voornamelijk op vlooienmarkten koop. Ik begon er 20 jaar geleden mee, door spullen te verzamelen die ik op straat vond. Ik zie wat anderen niet zien. Ik hou ervan om sfeer te creëren voor drie keer niets. Los van de elektrische voeding, die volledig voldoet aan de wettelijke normen, is alles gerecycleerd. Momenteel werk ik veel met koekendozen. Heel wat spullen die ik recycleer doen me terugdenken aan mijn kindertijd, ze hebben iets herkenbaars. Of ze spreken me aan omdat ik niet weet waarvoor ze dienen. Die spullen hebben iets te vertellen. Je ziet dat ze een geschiedenis hebben, dat ze geleefd hebben. Ik hou van de sporen die de tijd heeft achtergelaten. Het is toch leuk om eens iets te hebben dat anders is, dat uniek is. Het is ook een manier om bij te dragen tot een betere planeet. Bovendien is het mooi en veel goedkoper.”

Meer info: www.zoetises.be

Meer info: www.zoetises.be

CATHERINE (SINT-GILLIS):

“Weggeven in plaats van weggoien. Het gaat vaak om het eenvoudige plezier van iemand te kunnen helpen en geluk te delen.”

“Het begon allemaal met een bureau van mijn grootvader dat in de weg stond. Ik kon het niet over mijn hart krijgen om het op straat te zetten.

Gelukkig heb ik het kunnen wegschenken via Freecycle, een Yahoo-groep (er zijn verschillende groepen, ingedeeld per stad) waarop je spullen kunt aanbieden om weg te geven. Maar je kunt de groep ook vragen om een bepaald product op te zoeken. Bij mijn laatste verhuis heb ik mijn televisietoestel weggeschenken aan een dame die niet de middelen had om er een te kopen. Ze heeft me wel 50 keer bedankt! Zo heb ik ook al een hele cd-collectie weggegeven aan een meneer die gewoon nieuwe muziekstijlen wou ontdekken. Hij zei me dat hij er plezier aan zou beleven om de cd's te beluisteren, en dat deed mij dan weer plezier. Dankzij Freecycle deel ik mijn plezier met anderen, ik geef de fakkel a.h.w. door aan de volgende. Ik heb iets niet meer nodig, maar een ander kan het nog steeds gebruiken: het product wordt niet ten grave gedragen, maar krijgt een kans op een nieuw leven.”

Meer info: www.freecycle.org

In Brussel zijn meer dan 1.000 bedrijven gespecialiseerd in herstellen. Er zijn ook meer dan 600 verhuurbedrijven. En dan vergeten we nog de dienst na verkoop die verschillende handelaars aanbieden. Daarbovenop komen nog de vele tweedehandswinkels, verhuurdiensten (weet u bijvoorbeeld dat er 22 spelotheken zijn in Brussel?), initiatieven om iets met elkaar te delen (Cambio, Villo of www.brusel.be) of aan elkaar te schenken (freecycle); en er is ook de sociale economie (bijvoorbeeld www.res-sources.be en zijn leden, waaronder Spullenhulp) of het verenigingsleven. Meer adressen via 02 775 75 75 of op www.leefmilieubrussel.be.

WIST U DAT ...

... organisaties uit de sociale economie die tweedehandstoestellen herstellen een label hebben ontwikkeld: electroREV? De apparaten in hun winkels die dit label dragen, genieten een waarborg van zes maanden. www.electrorev.be

beperken ons afval.

MARC (BRUSSEL):

“Ik koop goede schoenen en laat ze herstellen door een schoenmaker. Dat is goed voor het comfort! En het is per slot van rekening minder duur ...”

“Ik geef de voorkeur aan goede schoenen. Geen kartonnen schoenen die bij de eerste re-

gen uit elkaar vallen... Ik koop niet impulsief, ik betaal liever wat meer voor schoenen die lang meegaan en hun geld terugverdienen. Ik heb meerdere paren. Zo kan ik af en toe wisselen en kan ik een paar laten verluchten. Ik geef de voorkeur aan leren schoenen, die zijn beter voor de voet en ze stinken minder. Ik onderhoud ze, ik borstel ze, ik boen ze en ik laat ze herstellen voor het te laat is. Mijn schoenmaker levert kwaliteit af. Hij herstelt al mijn schoenen met de grootste zorg: een nieuwe zool plaatsen, de goede stukken recupereren en de nieuwe daaraan aanpassen. Door nieuwe zolen te plaatsen op mijn wandelschoenen gaan ze echt veel langer mee.”

MARIE (ELSENE):

“Rommelmakten? Dat is elk weekend Kerstmis!”

“Kleren, meubels, spulletjes: we kopen bijna niets nieuw. Wij zijn snuffelaars, echte recycleerders in hart en nieren. Niet door noodzaak, maar uit vrije wil. Er is van alles te vinden op rommelmarkten of als

mensen het groot vuil buitenzetten. Ik voel me dan een beetje als een prinses. Het heeft iets ludieks, als een soort schattenjacht. In winkels met nieuwe producten is er veel keuze, maar alles lijkt zo sterk op elkaar. Op rommelmarkten ben ik telkens weer verbaasd: elk object is er uniek. Het is feest als je een goede zaak doet. Je bent er omringd door spullen met een ziel, een geschiedenis. Onze kinderen dragen prachtige tweedehandskleren van kwaliteitsmerken, die ik nieuw niet zou kunnen betalen. Geen stress om een vlek op gloednieuwe, peperdure kleren! De rommelmarkt betekent voor mij ook er 's zondags op uit trekken met de kinderen. Het heeft iets menselijks: je koopt vaak bij zeer sympathieke mensen en het contact is er vaak veel persoonlijker.”

GARY:

“Waarom kopen als u kunt huren? Zilok.be geeft mensen de kans om hun spullen aan elkaar te verhuren.”

“Het begon allemaal met een zondag doe-het-zelven onder vrienden. We moesten een spiegel ophangen, maar niemand had een boormachine... We konden geen nieuwe boormachine

gaan kopen, want de winkels waren dicht en we hadden trouwens ook geen zin om 150 euro uit te geven... Waarom niet eens zoeken op het Internet? We zouden er toch zeker een kunnen huren? Nee dus! Samen met een vriend besloten we daarom een nieuw concept online te brengen: een website waar mensen hun spullen aan anderen kunnen verhuren. Zo ontstond in 2007 Zilok.be. De site werd snel een succes. We hebben allemaal spullen die we niet gebruiken. Als we ze verkopen, zijn we ze voorgoed kwijt. Door ze te verhuren, kunnen we ze bewaren en er op de koop toe nog wat geld aan verdienen ook. Zilok.be biedt steeds meer spullen aan: hightechproducten, carnavalskostuums, doe-het-zelfartikelen, tuingerief, wagens, ... Het profiel van de gebruikers verschilt van product tot product. Van de gepensioneerde doe-het-zelver tot de jonge dj die zijn hifi-installatie wil laten renderen en de trendy dame die haar cocktailjurken verhuurt... Maar er is nog iets interessant: de ontmoetingen, het menselijk contact. De mensen geven uitleg over het product dat ze verhuren. En dat in een sfeer van vertrouwen en delen.” www.zilok.be

MARIE (SINT-AGATHA-BERCHEM):

“Computers zijn spullen zoals een ander. En ik wil ze niet om de twee jaar omruilen.”

“Ik heb mijn idee over computers volledig veranderd. Vroeger was ik ervan overtuigd dat ik het nieuwste type pc nodig had om de meest recente toepassingen te

kunnen gebruiken zonder dat mijn computer aan snelheid zou inboeten. Dat betekende dus dat ik elke twee jaar moest veranderen. Maar dat is helemaal niet waar. Voor een goede informaticus is het een fluitje van een cent om een computer op te waarderen. Zo dacht ik op een gegeven moment dat mijn computer klaar was om zijn laatste adem uit te blazen en de pijp aan Maarten te geven. Toch slaagde mijn vriend-informaticus erin hem op te lappen. Nochtans raadden de verkopers van computerwinkels me aan een nieuwe pc aan te kopen. Zo blijkt eens te meer dat we met goede raad en kennis die een beetje thuis zijn in de materie steeds voordelige oplossingen kunnen vinden.”

Dieren tijdens de winter

Wat doen de **DIEREN IN BRUSSEL** TIJDENS DE WINTER?

2010 Internationaal Jaar van de Biodiversiteit

Op welke manieren vechten dieren tegen de grote kou? Sommige zoeken andere oorden op, andere maken er het beste van bij ons. Hoe? Door zich aan te passen, door een winterslaap te houden of door een volgende fase in hun leven voor te bereiden.

Everzwijnen en reeën.

In het Zoniënwoud leven een tiental everzwijnen en 250 reeën. Om minder energie en vetreserves te verbruiken, proberen deze grote zoogdieren zo weinig mogelijk te bewegen. Ze leven als het ware in slow motion. Ze blijven zich wel voeden: bladeren van braamstruiken, boomschors (voor de reeën), eikels, beukenootjes en droog fruit (voor de everzwijnen).

Vissen.

Tijdens de winter zoeken vissen de bodem op: dat geldt vooral in vijvers, meer nog dan in rivieren. Waarom de bodem? Omdat het er warmer is. Ze beperken hun bewegingen, zetten zichzelf op non-actief en eten niet.

Kikvorsachtigen.

Ook zij komen de winter door in slow motion, soms zetten ze zichzelf op non-actief. De meesten zoeken beschutting onder dode bladeren, in holen of onder stenen. De gewone pad, die talrijk aanwezig is in Brussel, graaft zich in tot 80 cm diep. Deze dieren kunnen zeer slecht tegen de koude. Een strenge winter kan dramatische gevolgen hebben op hun populatie.

Vleermuizen en egels.

Beide overwinteren: egels zoeken beschutting; vleermuizen klampen zich vast aan de plafonds van grotten en zolders. Overwinteren betekent dat ze hun lichaamstemperatuur doen dalen en alle activiteit stopzetten. Af en toe worden ze wakker om wat voedsel te zoeken.

Vogels.

Sommige vogelsoorten migreren. Zo trekken er vanaf eind augustus tot mid-oktober heel wat ooievaars over Brussel, op weg naar het zuiden. Andere soorten blijven in Brussel en passen zich aan. Onze mezen trekken naar de Côte d'Azur, terwijl hun neven uit Oslo in onze tuinen voedsel komen zoeken.

Knaagdieren.

Naar het voorbeeld van de eekhoorn zoeken veel knaagdieren een schuilplaats en leggen ze voldoende voedselreserves aan. Vervolgens sluiten ze zich op om er slechts af en toe op uit te trekken.

Vlinders.

Slechts weinigen weten het, maar sommige

vlinders en volwassen lieveheersbeestjes overwinteren. Vlinders zoals de dagpauw-oog en de admiraalvlinder logeren vaak bij vleermuizen. Lieveheersbeestjes, zoals het Aziatische lieveheersbeestje, overwinteren in kolonie, net als bijen. Dat verklaart meteen waarom sommigen in oktober klagen over een invasie van lieveheersbeestjes. Heel wat insecten komen de winter door als ei, larf of cocon. Zij zullen zich pas in de lente of de zomer verder ontwikkelen.

Niet storen aub!

Een ree die in de sneeuw rondloopt is prachtig om zien. Maar het is ook een ree die zijn reserves uitput... De boodschap is dan ook om dieren tijdens de winter met rust te laten. Het is bovendien verboden om dieren in bossen en parken te voederen. Dat geldt het hele jaar door, ook tijdens de winter. Laat dus geen voedsel achter in de groene ruimten. Zo voorkomt u dat er opportunisten op afkomen zoals ratten, zwerfkatten, parkieten, enzovoort.

© (Foto: Frédéric Demeuse)

De Energie-Uitdaging

Ga de **ENERGIE-UITDAGING** aan, zoals meer dan 5.000 andere Brusselaars

Ga de Energie-Uitdaging aan: verbruik minder, bespaar energie en vermijd CO₂-emissies. Kleine inspanningen kunnen vaak grote gevolgen hebben. Het is nu hét moment om er even bij stil te staan, want het wordt kouder en dus schiet het verbruik de hoogte in.

Deelnemen, zelfs zonder Internetaansluiting

Deze editie voorziet ook in een resem nieuwe activiteiten voor mensen die moeilijk toegang tot Internet hebben. Zij kunnen rekenen op een gepersonaliseerde analyse van hun facturen, groepsactiviteiten met getuigenissen, ludieke acties, enzovoort. Schrijf u nu in!

Meer info: 0800 85 301, www.energie-uitdaging.be

Het principe van de Energie-Uitdaging, die al jaren bestaat, is eenvoudig: u engageert zich om uw energieverbruik in de gaten te houden en een reeks doordeweekse handelingen te doen om uw verbruik te beperken. De meest populaire ingrepen van de afgelopen jaren zijn: het ontvriezen van de koelkast en de diepvriezer, de stekker van elektrische apparaten uittrekken, een douche nemen in plaats van een bad, de warmwaterleidingen isoleren, de lichten uitdoen, de

thermostaat een graad lager zetten, vaker de fiets nemen in plaats van de wagen en 's nachts de radiators zachter zetten. Elk deelnemend gezin krijgt een persoonlijke pagina op de website www.energie-uitdaging.be.

Op basis van enkele gegevens over de woning, de jaarlijkse facturen en ten minste twee meterstanden (een aan het begin van de Energie-Uitdaging en een na zes maanden, bijvoorbeeld) bezorgt de website een gepersonaliseerde analyse van uw energieverbruik. Die analyse houdt bovendien rekening met de weersomstandigheden. De website toont u ook hoeveel u bespaart de dankzij uw inspanningen.

18 % minder verbruik

Zes jaar Energie-Uitdaging leverde al indrukwekkende resultaten op. De deelne-

mers bespaarden gemiddeld 18 % op hun energieverbruik, goed voor een besparing van 380 euro op jaarbasis per gezin en 1 ton CO₂ dat niet werd uitgestoten. Zeer positieve resultaten die zowel voor huurders als voor eigenaars werden opgetekend. De gezinnen die tijdens de Energie-Uitdaging het verbruik van hun wagen opvolgden, bespaarden elk nog eens 160 euro en 250 kg CO₂-uitstoot.

Van de 2.800 gezinnen (goed voor meer dan 5.000 Brusselaars) die deelnamen, dienden er 400 hun oude energiefacturen in. Op basis daarvan werd de algemene besparing aan CO₂-uitstoot berekend: ongeveer 30 % of 774 ton CO₂ die niet in de lucht werd gestoten.

Als we al deze cijfers zouden doortrekken naar alle Brusselaars, dan zouden we 600.000 ton CO₂-uitstoot uitsparen, ofwel de helft van de Kyotodoelstelling voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Rachid Benjaafar

“We zijn met zijn zessen thuis en huren een huis in Molenbeek. Er is geen twijfel mogelijk: we verbruiken nu veel minder, ook al is het in een talrijk gezin soms moeilijk om vol te houden. De besparing is enorm.”

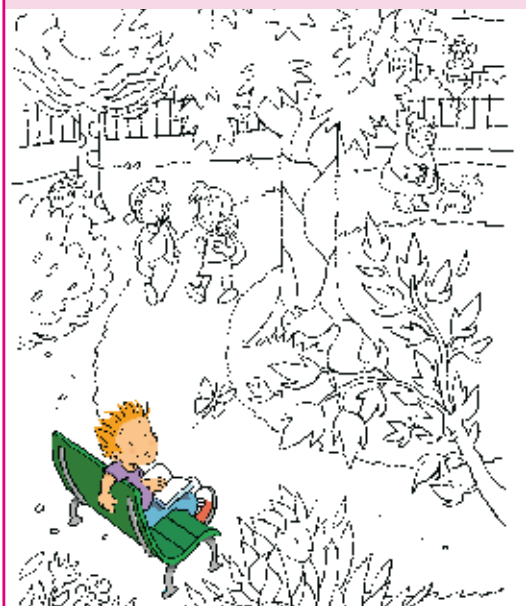
Pascal Durdu

“Ik woon met mijn twee kinderen in een huis in Elsene. We nemen al drie jaar deel aan de Energie-Uitdaging. Ons energieverbruik is sindsdien enorm gedaald: 1.500 kWh. Voor de kinderen zijn de besparingsmaatregelen de normaalste zaak. Zij zijn nu drie en vijf jaar oud en zijn er dus vanaf het begin mee opgegroeid.”

De natuur is het huis van dieren.
Zoek de 5 dieren die verborgen zitten in het park.

Onderneem de kringloopactie

Op maandag 22 november start de organisatie 'Jongeren keren het klimaat' de tweede fase van haar mobiliseringscampagne. Alle scholen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de Kringloopactie waarbij kinderen samen met hun familie boeken en kleren kunnen inzamelen voor tweedehandswinkels. De jongeren kunnen de spullen op school verzamelen. Gespecialiseerde sociale organisaties komen de boeken en kleren ophalen. Door spullen weg te geven of te hergebruiken draagt u bij tot minder afval.

www.jongerenkerenklimaat.be

02 890 08 08

Agenda

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen: 02 775 75 75, abonnement@leefmilieubrussel.be of www.leefmilieubrussel.be/abonnement.

09/11 - DEBAT - ZONIËNWOUDE WATERMAAL-BOSVOORDE

De studie naar de gezondheidstoestand van de bomen in het Zoniënwoud is afgerond. Op 9 november worden de resultaten gepresenteerd. Hebt u ideeën om het bos op een verantwoorde manier te beheren? Kom naar het avonddebat en laat uw stem gelden.

Plaats van afspraak: om 20.00 uur in het Hooghuis, Gilsonplein 2, 1170 Watermaal-Bosvoorde.
Meer info: www.leefmilieubrussel.be, 02 775 75 75.

20/11 - FLASHMOB BRUSSEL

Zin om de Europese Week van de Afvalvermindering op een originele manier af te trappen? Neem deel aan de grote 'BatucaMob'. Dat is een mix van flashmob en Batucada, Braziliaanse percussie die voor de gelegenheid gebracht wordt op afvalcontainers. Kom met velen en ontdek de choreografie op www.leefmilieubrussel.be/batucamob
Plaats van afspraak: 11.00 uur, Nieuwstraat, 1000 Brussel, tegenover de Galeria Inno.

Meer info: www.leefmilieubrussel.be > Europese Week van de Afvalvermindering, 02 775 75 75

20/11 - WANDELING BOSVOORDE

Nachtwandeling in het Zoniënwoud. Gratis activiteit. Geen zaklampen nodig.
Plaats van afspraak: om 20.00 uur aan het gemeentehuis van Bosvoorde, Gilsonplein 1, 1170 Watermaal-Bosvoorde
Meer info: Amis de la Nature van de regio Brussel, www.ufan.be, 02 672 48 82

20/11 TOT 28/11 - MOBILISATIE EUROPESE WEEK VAN DE AFVALVER- MINDERING

Diverse Brusselse groepen en verenigingen hebben initiatieven opgezet om de afvalberg te verminderen. Tijdens de Europese Week van de Afvalvermindering openen deze projecten de deuren voor het publiek. U leest er meer over op pagina 3.

21/11 - PRESENTATIE MOLENBEEK

De voortplantingsmechanismen van levende organismen. Gratis activiteit.
Plaats van afspraak: van 10.00 tot 12.00 uur in

het chalet van de parkwachters, op het einde van de Scheutbosstraat.

Meer info: gids Jean Leveque, leveque.jean@hotmail.com, 0496 53 07 68

21/11 - PLANTENBEURS ELSENE

Tijdens de actie 'Natuur in je tuin' is er een beurs met wilde inheemse planten in het Huis van de Duurzame Ontwikkeling, dat zijn eenjarig bestaan viert. Er worden ontbijt en snacks voorzien op basis van biologische en eerlijke producten. Gratis toegang.

Plaats van afspraak: van 10.00 tot 16.00 uur, Mundo-B, Edinburgstraat 26, Elsene.
Meer info: Natagora, natureaujardin@natagora.be, www.natureaujardin.be, 02 893 09 29

21/11 - TUINIERCURSUS UKKEL

Cursus ecologisch tuinieren. Deze cursus is zowel geschikt voor beginners als voor specialisten die er hun passie kunnen delen. Inschrijven is niet nodig.
Plaats van afspraak: van 10.00 tot 12.30 uur, Hoeve van Ukkel, Oude Molenstraat 93, 1180 Brussel.
Meer info: www.t-z.be, 02 675 3730

Voor al uw vragen:

INFO

02 775 75 75
www.leefmilieubrussel.be